

ijverd had voor het Jodendom (vs. 13, 14). Daarna eerst, toen het Gode behaagd had Zijn Zoon in hem te openbaren, was hij geroepen, om dien Heiland door het Evangelie onder de heidenen te verkondigen (vs. 15, 16). En ook toen was hij niet met vleesch en bloed te rade gegaan; zelfs had hij niet eens terstond de Apostelen te Jerusalem bezocht, om hun leerling te worden; maar was hij eerst drie jaar naar Arabie gegaan en had daarna slechts een kort bezoek aan Jerusalem gebracht om Petrus te ontmoeten (vs. 17, 18). In dit verband genomen, kan ook hetgeen de Apostel in vs. 15 er tusschen in laat vloeien, dat hij, reeds van moederslijf aan afgezonderd was, niet anders beteekenen, dan dat God hem toen reeds had afgezonderd tot dat ambt, dat hem later zou worden opgedragen. In dien zin wordt het woord *afgezonderd* in het Nieuwe Testament meermalen gebruikt. Zou in Hand. 13:2 waar de Heilige Geest zegt: „zondert mij beiden, Barnabas en Paulus, af tot het werk, waartoe ik u geroepen heb, d. w. z. om het Evangelie aan de heidenen te verkondigen. En evenzo in Rom. 1:1, waar de Apostel van zich zelf zegt, dat hij was „een geroepen Apostel, afgezonderd tot het Evangelie Gods“. Zou moet het dus ook in Gal. 1:15 verstaan worden. En zelfs indien de daarop volgende woorden: „en geroepen door Zijne genade“, evenzeer zouden afhangen van het voorafgaande: „van moeders lijf aan“, zou dit niet anders willen zeggen dan dat hij van toen af geroepen was tot het ambt van Apostel, gelijk Jesaja in bijna dezelfde woorden getuigt van zich zelf: „De Heere heeft mij geroepen van den buik aan“, d. w. z. om zijn profet te zijn.

Zou belijdt de Apostel hier dus aangaande zich zelf, hetgeen ook een Jesaja en een Jeremia erkenden, dat God de Heere, al had Hij hem eerst op later leeftijd, als volwassen man, tot het ambt van Apostel geroepen, toch reeds van moeders lijf aan hem voor dat ambt had bestemd. In sommige nieuwere vertalingen wordt dit woord „afgezonderd“ dan ook weergegeven door „uitverkoren“, wat op zich zelf ook niet onjuist is, mits men maar wel in 't oog houdt, dat dit niet ziet op de uitverkoren ter zaligheid, maar op de uitverkoren tot het ambt. Zoals Christus ook tot de Apostelen zeide: „Heb ik niet u twaalf uitverkoren? En een uit u is een duivel“ (Joh. 6:70). God de Heere had Paulus niet paa uitverkoren en bestemd tot Apostel, toen Hij hem bekeerde op den weg naar Damascus, maar reeds van moeders lijf aan.

Nu kan dit natuurlijk niet slaan op het eeuwige raadsbesluit Gods, waarin de bestemming aller dingen is vastgesteld, want dan zou Paulus niet gezegd hebben „van mijner moeders lijf aan“, d. w. z. van het oogenblik af, dat ik in moeders lijf begon te bestaan, maar van eeuwigheid af. Het: van moeders lijf aan, toont, dat hier sprake is van een uitgaande daad Gods in den tijd, waardoor Hij reeds begonnen was Paulus voor te bereiden voor het ambt, dat hij later ontvangen zou, toen Hij hem formeerde in moeders schoot. Paulus was als kind niet een gewoon kind, maar bracht reeds van zijne geboorte af mede die zeldzame gaven van hoofd en hart, die hem later tot den grootste onder de Apostelen hebben gemaakt. Zou was Paulus van zijne geboorte af door God toegerust voor dit ambt, en daarom zegt Christus tot Ananias van Paulus: „dese is mij een uitverkoren vat, om mijnen naam te dragen voor de heidenen“ (Hand. 9:15). Zelfs behoeft hierbij niet uitsluitend gedacht te worden aan den aanleg, dien Paulus als kind mee kreeg, de gaven en talenten hem bij zijne geboorte geschonken, maar slaat dit evenzeer op alles, wat God in Zijn voorzienig bestel gedaan had vóór Paulus bekeering, om hem voor zijn ambt voor te bereiden; zijn geboorte uit Israël, het oude verbondsvolk Gods; zijn voortkomen uit een gezin van Pharizeen, waarin van onder tot onder God gediend werd en zeer strenge tucht werd gehandhaafd; de uitzinnende opvoeding, die hij te Jerusalem in de school van Gamaliel ontving; zelfs zijn ijveren voor de voorvaderlijke inzettingen en toemenen in het Jodendom. Dat alles is onder de leiding Gods geschied, het heeft er toe bijgedragen, thetisch of antihetisch, om Paulus te maken tot wat hij als Apostel geworden is. Zou had God van moeders lijf aan hem afgezonderd, bestemd en voorbereid tot zijn taak. Daarom was hij een „uitverkoren vat“, d. i., gelijk onze Kantekenaren zeggen, een instrument of dienaar Gods, toen Christus hem riep. Zijne bekeering zette op dien Goddelijken arbeid de kroon, stelde al deze gaven en talenten in den dienst van Christus. Maar de pottenbakker had van meet af, toen hij uit dien klomp dit vat formeerde, het uitverkoren en bestemd om een vat der eere te zijn.

Of hieruit nu ook mag worden afgeleid, dat de Apostel Paulus reeds van moeders schoot af „het zaad der wedergeboorte“ ontvangen heeft, gelijk Voetius het noemt, is niet met stellige zekerheid uit te maken. Van Johannes den Dooper weten we dat zeker, omdat hij van moeders lijf aan met den Heiligen Geest vervuld is geweest en die Geest, waar Hij in het hart komt, de wedergeboorte werkt. Bij een Samuel, een David, een Jeremia, mogen we dit evenzeer aannemen, omdat ze van hun vroegste jeugd af God gediend hebben en van een latere bekeering bij hen geen sprake is. Maar bij een Paulus blijft altoos de moeilijkheid, dat hij de gemeente van Christus vervolgde en verwoest heeft, dat hij de verzenen tegen de prikkelen geslagen heeft, dat hij gelijk hij zelf zegt, „een Godslasteraar is geweest, een vervolger en een verdrukker“ en zich zelfs „den grootsten der zondaren“ noemt (1 Tim. 1:13, 15). Onze vaderen hebben dan ook, wanneer ze, in hun strijd met de Wederdoopers over de mogelijkheid der wedergeboorte bij kleine

kinderen, op verschillende Bijbelheiligen zich beriepen, van wie uit de Schrift bleek, dat zij reeds als kind wedergeboren waren, daarbij nooit op den Apostel Paulus zich beroepen. En Voetius die in zijn Disputationes Selectae de vroege wedergeboorte van den Apostel Paulus aanneemt, doet dit niet op grond van Gal. 1:15, of andere teksten, maar omdat volgens hem bij de uitverkoren kinderen des verbonds de wedergeboorte altoos in de jeugd plaats vindt. Stelt men dezen algemeenen regel, laat men op dien grond zelfs Manassa, den goddeloozen koning van Juda, zelfs den moordenaar aan het kruis, van moeders lijf aan wedergeboren zijn, zooals Voetius doet, dan spreekt het wel vanzelf, dat ook Paulus van moeders lijf af wedergeboren moet geweest zijn. Maar dit alles rust dan op een onderstelling, die zeker niet uit de Heilige Schrift bevozen kan worden en waarover onze Kerken zich ook nooit zoo beslist als Voetius hebben uitgelaten. Toch plaatst het geval van den Apostel Paulus ons zeker voor een moeilijk psychologisch vraagstuk, dat met de eenvoudige ontkenning: een wedergeborene kan Paulus vóór zijne bekeering niet geweest zijn, want een wedergeborene kan niet datgene doen, wat Paulus vóór zijne bekeering gedaan heeft, niet opgelost is. Op dit psychologische vraagstuk moet daarom nog dieper worden ingegaan, omdat het niet alleen voor Paulus, maar even goed voor de bekeeringsschiedenis van andere beroemde mannen uit de Christelijke Kerk van hoog belang is en tegelijk licht kan verspreiden over hetgeen we niet zoo zelden waarnemen bij de kinderen des verbonds.

Dr. H. H. K.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen uit het busje van Mej. V. te Amsterdam f. 5. Vriendelijk verzoeken wij onze scholen te willen denken.

Dr. J. H. HOUTZAGERS, Voorzitter.

Leestafel.

1. DAT HET WOORD GODS ZIJN LOOP HERBEI. — VERSLAG VAN DE 29STE ALGEMEENE ZONDINGS-CONFERENTIE EN VAN DE JAARVERGADERING VAN HET NEDERL. BIJELGENOOTSCHAP (13-16 Juni 1916) te Amsterdam. — Uitgegeven door de Conferentie door den Boekhandel van den Zondingsraad te Den Haag.

In de Juni-maand van dit jaar is te Amsterdam de ZONDINGS-CONFERENTIE verbonden met de JAARVERGADERING van het NEDERL. BIJELGENOOTSCHAP gehouden.

Van deze saamgevoegde vergadering verscheen dezer dagen het VERSLAG „in Boekje van VIII en 142 bladzijden, waarbij Dr. v. Wijk J. A. Secretaris van het Comité voor Nederlandsche Zondingsconferentie, die zich met de eindredactie belastte, tevens in Voorbericht schreef.

„In Boekje zijn van inhoud en waarvan ik de lezing aan alle Zondingsvrienden bijzonder kan aanbevelen.

De hoofdtitel is ontleend aan 2 Thes. 3:1 *Broeders, bidt voor ons, dat het Woord Gods zijn loop hebbe.*

Het boekje vertelt eerst van de samenkomsten van het NED. BIJEL. GEN.

Van de vergadering van dat Genootschap, onder Voorzitting van den heer E. RENE VAN OUDENWALLER, in den namiddag van Dinsdag 13 Juni, toen Prof. Dr. J. v. DUK zijn rede hield over: VERMINDERING VAN INNOERLIJKE CONTACT MET DEN BIJEL EN DE OORZAKEN DAARVAN. Deze rede en de discussie, die er op volgde, vindt men op p. 3-15.

En dan vertelt het boekje van de SAMENKOMST MET DE GEHEENTE OP Woensdagavond 14 Juni in de Nieuwe Kerk.

Het oorspronkelijk plan was, dat in die samenkomst Dr. H. v. D. VEEN zou worden afgevaardigd door het NED. BIJEL. GEN. voor taalstudie en Bijbelvertaling naar MIDNEN-CELEBES. Doordat de boot vroeger ging dan men gedacht had en de heer V. D. VEEN met den heer P. KUYLMAN, die bestemd is voor het Secretariaat bij het Zondings-Consulaat, reeds naar INDIË vertrokken was, moest dit plan gewijzigd.

Op blz. 21-34 vindt men de toespraken, naar aanleiding van Dr. van DER VEEN's uitzending.

Was deze eerst bestemd op het zondingsveld van de UTR. ZOND. VER. op N-GUINEA als taalgeleerde te arbeiden, maar ging hij, omdat naar ook deze Vereniging oordeelde, zijn arbeid als zoofanig, meer noodig was op het Zondings-terrein van den GEREFORMEERDEN ZONDINGSBOND, naar RANTE PAO in MIDNEN-CELEBES, in verband met die omstandigheid werd eerst door Dr. E. BARGER namens het R. G., daarna door Dr. G. H. BREUKELAAR namens den G. Z. B. en ten slotte door Dr. J. A. CRAMER namens de U. Z. V. in de samenkomst het woord gevoerd.

Aan den tekst van Dr. BARGER's toespraak 2 Thes. 3:1 is, zooals ik reeds mededeelde, de titel van het boekje ontleend.

In de toespraak van Dr. CRAMER vindt ik op p. 32: „Waar de Zending mannen noodig heeft, die de taal en dus de ziel verstaan van het volk, waaronder zij arbeiden om den Bijbel tot het hart van dat volk te brengen, daar geeft het Bijbelgenootschap haar die mannen, door degelijke academische opleiding geschikt gemaakt voor die taak.“

Droeg deze samenkomst alsoo, wegens de samenwerking van Bijbelgenootschap en Zending, een gemengd karakter, de verdere samenkomst waarvan het boekje gewaagt, draagt een meer bepaald Zondingskarakter.

Zou die van Donderdag 15 Juni waarin Dr. CALLENDACH, evenals in vorige jaren, ook op deze NEDERL. ZONDINGS-CONFERENTIE gaf zijn VERSLAG OVER DEN STAND DER ZENDING IN ONZE KOLONIËN, en Dr. A. M. BROUWER, rector der Zondingschool, sprak over: DE ZONDINGS-METHODEN DER KERK. (p. 35-83). Zou het eerste als het tweede stuk geeft van de daarin behandelde materie een voortreffelijk *aperçu*.

Na de pauze sprak Dr. J. G. GRIJLKERKEN over: ZENDING TROTS WERKDOORLOEG, ONGERUCHTHEID OF ROEFING? (p. 83-112).

Actueel onderwerp. Specifiek zondingskarakter had ook de samenkomst van Vrijdag 16 Juni, (p. 112-142), toen de leden der Conferentie de gasten waren van de dames WILLEM VAN COLLEN en haar landgoed GUNTERSTEIN. Daar sprak eerst Dr. G. J.

K. VERWYLS, predikant te BREUKELAN; daarna de heer H. KRUGER van AALST over: HET EVANGELIE OP SERAM, die aldaar 15 jaar werkte en merkwaardige dingen ontmoet het ANIMISMIE mededeelde.

Ook hier trof mij weer het bekende zeggen van de ANIMISTEN: *een blanke is anders dan wij zijn en die ons plagen, hebben over u toch geen macht*“.

Het STOTWOORD werd gesproken door den bekenden zondingsman Dr. P. VAN WUK.

Voor hem, die de dagen van 15-16 Juni te Amsterdam en op GUNTERSTEIN hebben meegemaakt, zal de lezing van dit VERSLAG de herinnering aan die dagen weer opwekken. Maar ook aan wie geen bezoekers zijn geweest van de JAARVERGADERING en de CONFERENTIE, waarvan dit boekje verslag geeft, is de lezing, wanneer zij in Bijbel en Zending belangstelling, eerste aan te bevelen. Inzonderheid de toespraak van Dr. J. K. CALLENDACH kan de kennis der Zending, ook die van onze Gereformeerde Zending op MIDNEN-JAVA, ten goede komen, en uit de rede van Dr. A. M. BROUWER met de gedachtenwisseling die er op volgde en waaraan o.a. ook de oud-Minister COLIJN, Dr. DIJKSTRA en Dr. BREUKELAAR deelnamen, is zeker voor onze Zondingsvrienden veel te leren.

2. KINDERLEKTUUR.

De uitgever G. F. CALLENDACH is Nijkerk zond ons ter aankondiging een aantal kinderboeken. Daaronder twee oude bekende, welke vóór jaren, door toen aankomende meisjes, die nu vrouwen en moeders zijn, met genoegen werden gelezen en die zij dan ook in nu vernieuwd gewaad (de en te druk), gaarne in handen van haar dochtertjes zullen geven. Het zijn twee verhalen van wijlen den, ook als kinderschrijver zoo verdienstelijken auteur E. GELDES: ROSA FLOUWELTJE en DE KANTEN ZAKDOEK, geïllustreerd door J. H. ISINGS JR. Verder de niet minder bekende en veel gebruikte BIJBELSCHE GESCHIEDENISSEN aan kinderen verhaald door C. F. SCHOTTELOENDRIJK, geïllustreerd, vijfde druk. (Zestigste tot vijf en zeventigste duizendtal). En eindelijk een aantal kleine en fleurige boekjes van Christelijke schrijvers en schrijfsters uit CALLENDACH'S ZONDINGSCHOOL-UITGAVEN. Deze boekjes zijn, zoo naar vorm als inhoud, bijzonder geschikt, bij gelegenheid van het aanstaande KERSTFEEST, ter uitdeeling op Zondagscholen, en ook om door ouders aan hun jonge kinderen ten geschenken te geven.

Als Kerngeschenken, hetzij in het gerin of op Zondagscholen, kunnen niet minder ook dienst doen de boekjes die J. M. BREUKER'S BOEKHANDELING UITGEVER'S-MIS, te ROTTERDAM, ons ter aankondiging toezond.

Er zijn onder die voor kleineren bestemd zijn, en niemand minder dan onze romancier JOHANNA BREUKER, die ook voor kinderen weet te schrijven, leverde voor deze rubriek zelfs vier boekjes. Maar ook zal, wie voor de grooteren iets zoekt, hier zijn gading vinden. Naast twee historische verhalen, een van VERHORST en een van ALCOCK, vindt men er zelfs BENJANS CHRISTEN-KEUR NAAR DE ERUWIGHEID.

3. SCHEURKALENDIERS.

Gaarne vestig ik ook, nu het jaar ten einde spoedt, de aandacht op de ons, door de FIRMA OOSTERBAAN en LE COUTRE te GOES, toegezonden Scheurkalenders.

Het zijn er twee.

De OUPJAF met als ondertitel ONZE KLEINE VERKLOOFER; en WANDERKALENDER.

Tekst en uitleg op de bladzijden van het blok zijn van beiden gelijk; de schilderen verschillen. Dat van den eerste, een voorstelling biedend van Jes. XI:6, is wat rijker gestoefd.

Ook deze Christelijke Scheurkalenders zijn zeer geschikt ter uitdeeling op de Zondagschool.

Officiële Berichten.

Kort verslag van de vergadering der Classis Breukelen, gehouden 9 November 1916.

1. Opening der vergadering op de gebruikelijke wijze. Alle kerken zijn wettig vertegenwoordigd.

2. De notulen der vorige vergadering, alsmede die van twee buitengewone vergaderingen, worden gelezen en goedgekeurd.

3. Behandeld wordt een berwaat tegen de wijze van samenroeping eener buitengewone vergadering. Besloten wordt, dat men zich bij de samenroeping van een classale vergadering stipt zal houden aan de bestaande classale regelingen.

4. De stukken van Dr. De J., die 't beroep naar K. annam, worden geprobeerd.

5. De Zondingsdeputaat doet eenige mededeelingen; vooral trekt daarbij de aandacht: a. de besproken arbeid onder de Chinezen op Java, die, als daartoe wordt overgegaan, meerdere steun der classis vragen zal; b. het bouwen van een hospitaal.

6. Ingekomen stukken: o.a. een schrijven van de el. Winschoten inzake de eervolle losmaking van Dr. K. Voor kennisgeving aangenomen.

7. Rondvraag volgens art. 41 K.O. a. Een voorstel inzake de regeling naar Art. 13 K.O. b. Voor de Kerk van K. wordt aangenomen: O. De Kerk van T. ontvangt advies inzake een aanvraag om toelating tot 't H. A. v. De Kerk van V. wordt met mededeeling aangaande 't beroepingswerk.

8. Tot correspondent voor Th. Sch. en V. U. wordt aangewezen Dr. Hey, tot sec. dep. v. d. Zending Dr. Hey. Voor regeling vacaturediensten Drs. Aalberts, sec. Dr. Mulder. De overige deppen worden gecontinueerd. Tot Kerkvisiteatoren in 1917 worden aangewezen D.D. Hey, De Jager, V. d. Kamp en Mulder.

9. De consulentenschappen worden gecontinueerd.

10. De vacaturediensten worden aldus geregeld: Te Nigtevecht Dec. D.D. Kruger en v. Loo, Jan, D.D. Hey en De Jager, Febr. D.D. Willems en Aalberts. Te Loenen Vreeland Dec. v. d. Kamp en Koning, Jan, Visser, Aalberts, Febr. De Jager en Hey. Te Vinkeveen Dec. Mulder, Jan, V. d. Kamp, Febr. Visser.

11. Aanwijzing van de roepende kerk en tijd der volgende vergadering: Kockengen in Febr. 12. Rondvraag. Op een desbetreffende vraag, of de Partic. Synode reeds opgave en mededeeling heeft gedaan van de bestaande bepalingen wordt geantwoord: Neen.

13. Sluiting naar Geref. usantie door den praeses.

Op last der Classis

Dr. R. J. AALBERTS, loco-assetor.

Kort verslag van de vergadering der classis Dordrecht, op Donderdag 9 November j.l.

Art. 1. Dr. G. M. van Rennes opent namens de roepende kerk van „Gravendeel de verga-

dering, laat zingen Ps. 46 en gaat voor in gebed.

Art. 2. De credentia's worden nagezien. Alle kerken behalve Antwerpen, Brussel en Putterbosch zijn wettig vertegenwoordigd.

Art. 3. Het moderamen wordt als volgt geconstitueerd: Dr. Goslinga praeses, Dr. van Duin scriba, Dr. Kuiper assessor.

Art. 4. Alblasserdam vraagt bij instructie inlichtingen omtrent de bijdrage die het heeft te storten en te ontvangen naar artt. 11 en 13 D.K.O. Dr. de Jonge verstrekt de gewenschte mededeelingen.

Art. 5. Ingekomen: 1. een schrijven van een der kerken der classis als antwoord op een schrijven der vorige classale vergadering omtrent de toenmalige afwezigheid van haar leermeester. De classis besluit een ophelderend schrijven te zenden; 2. een schrijven van de Particuliere Synode van Noord-Brabant en Limburg teraanbeveling van den Evangelisatiearbeid in die provincien. Onder aanbeveling van deze zaak aan de kerken wordt dit schrijven voor kennisgeving aangenomen; 3. een mededeeling van de classis Winschoten omtrent eervolle losmaking van Dr. Knottnerus van Westerlee. Voor kennisgeving aangenomen; 4. de stukken aangaande de losmaking van Dr. Duin van de kerk van N. Lekkerland. Het wordt op de meest eervolle wijze ontslag verleend.

Art. 6. Rapport Zending. Verschillende kerken deelen mede, dat ze hare bijdrage voor den hoofddienst der zending met 10 pCt. hebben verhoogd. Enkele kerken doen blijvende mededeelingen omtrent verzamelde bijdragen voor de med. zending.

Rapport Kerkvisitatie. Gevisiteerd zijn de kerken van Alblasserdam, N. Lekkerland, H. L. Ambacht, Sliedrecht en Zuidwilde. In plaats van Dr. Duin wordt Dr. Rennes als secundus-visitator benoemd.

Rapport Consulenten. De classis adviseert de vacante kerken meer met haar consulenten te raadplegen.

Art. 7. Regeling Vacaturebeurten. Naar H. L. Ambacht zullen gaan in Januari Dr. de Jonge, in Februari Dr. Kuiper; naar N. Lekkerland in December Dr. Meynen, in Januari Dr. van Rennes, in Februari Dr. Vonckenberg. De classis adviseert aan de vacante kerken als honorarium voor vacaturediensten te verleenen 1 pCt. van het predikants-tractement benevens de reiskosten.

Art. 8. De rondvraag naar art. 41 D.K.O. levert niets op. De deputaat voor classale collecten herinnert de kerken, dat op de Februari-classis door hem in ontvangst zal worden genomen de collecte voor het provinciaal weeshuis te Middelham. De praeses spreekt tot Dr. Duin een woord van afscheid hetwelk door dezen wordt beantwoord. De classis zal door een lid van den kerkeraad van Alblasserdam worden vertegenwoordigd bij het afscheid van Dr. Duin op 26 November e.k.

Art. 9. Als roepende kerk wordt aangewezen Hendrik-Ido-Ambacht.

Art. 10. De scriba gaat voor in dankgebed, waarna de praeses de vergadering sluit.

Op last der classis.

G. R. KUIPER.

Buitenland.

Engeland. Opening der „National Mission of Repentance and Hope“.

De „National Mission of Repentance and Hope“ is een veertien dagen geleden in Londen begonnen. Of de Dissenters er een deel nemen, hetzij op eigen hand, of vereenigd met de mannen der Engelse staatskerk, is ons onbekend. De ritualisten hebben getracht bij deze Missie hunne beginselen te propagieren, en wellicht heeft dit Congregationalisten, Methodisten enz. kuiverig gemaakt om zich aan te sluiten aan de beweging, die ten doel heeft het Engelse volk te brengen onder den indruk van den ernstigen afzien dien men doorleeft. De Ritualisten hebben zelfs het denkbeeld uitgesproken om in Londen en daarbuiten heilige beelden en crucifixen te plaatsen, gelijk men die in overwegend Roomsche landen aantreft. Dit heeft wellicht medegewerkt de Dissenters 'er toe te brengen, geen stappen te doen bij de leiders der Engelse staatskerk om aan de National Mission deel te nemen.

De man die bij de National Mission het meest op den voorgrond treedt, is bisschop Dr. Ingram. Hij sprak op den preekstoel op de hooftplaats van de St. James kerk in Piccadilly een rede uit om krachtig te getuigen tegen de onzedelijkheid, die gedurende de laatste twee jaren in Londen schrikbarende afmetingen had aangenomen. Hij wees er toen op, dat in vele kringen des volks hooge loonen verdiend worden, waardoor de zucht naar weelde toenam; dat de soldaten die van het front komen, te Londen aan groote verleiding worden blootgesteld; dat de duisternis waarin Londen gehuld is, aanleiding geeft dat er in straten en parken tooneelen worden afgespeeld, welke het Engelse volk onwaardig zijn, dat directuren van music-hallen in de „promenoirs“ hunner inrichtingen toelaten, dat jonge mannen achteloos worden van vrouwen, die daar niet moesten gevonden worden; dat in de bioscopen allerlei dingen worden vertoond die op de jeugd een verderfelijken invloed uitoefenen enz.

Hierna heeft Dr. Ingram, bisschop van Londen, in vereeniging met den bisschop van Kensington zich laten hooren in een open luchtmeeting in het bekende Hyde-park te Londen. Een wagen deed daarbij als spreekstoelte dienst. Uit alle deelen van de wereldstad waren groote oochten naar het park gekomen. Voor het grootste gedeelte bestonden die uit vrouwen; ook geestelijken der Staatskerk waren daarbij vertegenwoordigd. Elke stoet werd voorafgegaan door een muziekcorps, terwijl men een aantal banieren, behoorende aan vele vereenigingen die met de Anglicanische kerk in verband staan, droeg.

In zijn openingsrede zeide Dr. Ingram, dat het ieders plicht was de leugens te wiespreken, die ten doel hadden de kerk en de geestelijkheid bij het publiek in minachting te brengen. De grootste leffen was het, dat men den geestelijken verweet, dat zij wel den mond vol hadden van vaderlandsliefde en van den plicht om het land in de ure van gevaar te dienen, maar dat zij zelf zich aan dien plicht onttrokken. Dr. Ingram zeide, dat de geestelijken hunne zoons hadden gegeven. Acht zoons van bisschoppen hebben hun leven in den strijd voor het vaderland verloren, één bisschop zag zich zelfs drie zoons ontvallen. Wilde men Engeland tot een beter land maken dan het te voren was, dan moest het volk van Engeland teruggebracht worden tot Godsdienst en Kerk, waarvan het zich steeds meer afgevend had. De bisschop van Kensington sprak in denzelfden geest.

De meeting werd gesloten met het zingen van het volkslied door de duizenden, die met veel aandacht de toespraken der beide bisschoppen hadden gevolgd.

Met deze bijeenkomst was de veldtocht, dien de Mission gaat ondernemen, geopend. Mocht het beoogde doel eenigermate worden bereikt! Als alleen een dam opgeworpen werd tegen de toenemende verwildering die ook onder het Engelse volk door den oorlog ontstaan is, zou er reeds stof tot dankbaarheid zijn.

Niet alle bisschoppen gaan met deze „Mission“ mede. Dr. Chavasse, bisschop van Liverpool, schreef in een herderlijken brief aan zijn diocese: „De sterkste en beste mannen en vrouwen dragen hun hart niet op de tong; zij houden er niet van, hun diepste en heerlijkste gevoelens in het publiek uit te spreken. Ieder voor zich wendt zich in stilte tot God.“ Maar wij zijn er van overtuigd, dat wanneer de beïjersers des Heeren in Engeland er over denken als Dr. Chavasse, men kan afzien van elke poging om het Engelse volk terug te roepen tot de wet en de getuigenis. In de binnenkamer moet er gestreden worden, maar die dit recht doet, kan op den duur zich niet onttrekken aan de kracht van de woord van den Christus, die gesproken heeft: „die Mi belijden zal voor de menschen, dien zal ik ook belijden voor het aangezicht des Vaders, Die in de hemelen is.“

N. Amerika. Billy Sunday in Detroit.

Billy Sunday, de evangelist, wien zekere excentriciteit niet kan ontzegd worden, en over wien Dr. van Lonkhuyzen een kritische beschouwing gaf, is in deze dagen in de stad Detroit (Mich.) bezig, om op de hem eigen manier te evangeliseren. Met de *Waicher* zijn wij van oordeel, dat zoover wij kunnen nagaan, Sunday bouwt op het fundament van Jezus Christus. De vuurproef zal uitmaken of hij op dit fundament bouw hout, hooi of stoppelen, of goud, zilver en edele stenen.

Billy Sunday wil in geen stad werken, tenzij de leeraars der verschillende Prot. Kerken hunne medewerking verleenen. Dit geeft hem al dadelijk een sprong vooruit. In Detroit hebben honderd twintig Kerken hare medewerking toegezegd. En op dat Sunday een zoo groot mogelijk gehoor zou kunnen toespreken, heeft men een tabernakel gebouwd, die 700,000 kost en plaats biedt voor 10,000 hoorders.

Het is opmerkelijk, dat al deze Kerken de handen leen geslagen hebben om deze som bijeen te brengen en het optreden van Billy Sunday voor een groote menigte mogelijk te maken.

Gemengd Nieuws.

„Nu drie en een halve eeuw. Het is bekend dat de Roomsche-Katholieke kerk door middel van de Missie der Jesuïeten voor drie honderdvijftig jaar in Japan heeft gearbeid. In het begin der 17de eeuw was deze er in geslaagd, de helft van de Japanezen te bekeeren. De regering was gunstig jegens haar gestemd. Eene menigte kleine vorsten waren openlijk tot de Roomsche Kerk overgegaan. Het scheen dat geheel Japan Roomsch zou worden. Op eenmaal maakte zich echter een razende woede van de geheele natie, meester; de vorsten, de regering, het volk, de bekeerlingen zelfs, gingen samen spannen om alle Portugeezen en alle Roomsche missionairs te verjagen of medegedoodt om te brengen. Alle schijn of schaduw van eene Roomsche kerk in Japan verdween. Toch is het opmerkelijk, dat zoo nu en dan iets openbaar wordt, waaruit blijkt dat er wat, al is het weinig, van den arbeid der Jesuïeten in Japan is blijven hangen. Zoo wordt het volgende medegedeeld.

Drie jaar geleden werd een jonge Japanees, die in Tokio studeerde, tot het Christendom bekeerd. Toen zijn oudere broeder, het hoofd der familie, dit vernam, schreef hij hem dat hij niet meer als familielid beschouwd werd, doch dat het hem verband werd zijn nabestaanden nog eenmaal te bezoeken om hun vaarwel te zeggen. De jonge bekeerling begaf zich daarop naar zijn bloedverwanten. Het bleek hem daar dat zijn familie in een verbliftende stemming tegen hem verkeerde, waarin hij geen verandering brengen kon. Daarover bedroefd, begaf hij zich naar zijn kamer en tocht troost in het gebed. De oudere broeder was in de kamer daarnaast en toen hij zijn broeder het Onze Vader hoorde uitspreken, liep hij naar hem toe en sprak:

„Wat zegt gij daar?“

„Ik bid het Onze Vader“

„Waar hebt gij dit geleerd?“

„Het is het gebed van alle Christenen. Elken Zondag wordt het in de Kerk gebeden“

Tot zijn verbazing deelde hem zijn broeder mede, dat hun vader hem het gebed op zijn sterfbed geleerd had.

De vader had hem gezegd, dat hij niemand tegen mocht dat hij het kende, maar dat hij het stervend het aan zijn oudsten zoon moest leren, die het weder aan zijn erfgenaam moest overleveren. De stervende vader had hem ook een doos gegeven, waarin een oude rozenkrans en een Nieuw Testament in de Latijnse taal. Het bleek dat sedert de vervolging der Roomsche missionairs, in de Japaneesche familie het Onze Vader van vader op kind was overgedragen, zonder dat men echter iets van zijn betekenis verstond.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

VERLOREN DOCH NIET VOOR ALTIJD.

IX.

VAN HUIS.

Met lust aanvaardde Wulfert zijn nieuwe taak en in den aanvang liep alles voortreffelijk.

Hij was met hartelijkheid bij den professor ontvangen, en had zich voorgenomen de vriendelijke vergelding door trouw zijn plicht te doen. De twee leerlingen die in 't bijzonder aan zijn zorg waren toevertrouwd, waren zachtzinnige kinderen, gemakkelijk te leiden, en weldra ontstond tusschen hen en den leermeester een hartelijke vriendschap. Al waren ze ook te zwak om een school te bezoeken, toch niet om te leeren. En in hun bleek de waarheid van hetgeen vader Cats zegt:

Het leeren moet niet zijn gedwongen! De lust moet zitten in den jongen.

Ook met de andere kinderen kon Wulfert best omgaan. Nu en dan nam hij deel aan hun spelen. Vaak hielp hij hen bij hun werk. Zoo kwam het dat Wulfert geen de minste moeite had met zijn leerlingen. De professor die eerst scherp had toegezien hoe het ging, kon weldra zijn kinderen gerust aan den onderwijzer overlaten.

Dere zijnerzijds verblijdde zich niet weinig zulk een huis gevonden te hebben, en nam zich ernstig voor de hoop die zijn ouders koesterden, te vervullen. Werkelijk scheen het daartoe te zullen komen. De hoogleraar die Wulfert nauwlettend gadesloeg, verbaasde zich in stilte over de min gunstige berichten die hem ter oore waren gekomen, en begon die als overdueren te beschouwen. Inmers de jonge man was steeds vriendelijk, hulpvaardig en bruikbaar voor allerlei. Dit bracht de professor op de gedachte om Wulfert tot zijn secretaris aan te stellen, en hij had er voor eerst geen spijt van. De brieven werden met zorg geschreven en geregeld verzonden. En toen bleek dat het onderwijs min-